

Dosarul nr. 2ra-1175/20

Prima instanță: (Judecătoria Bălți, sediul Central) Vl. Schibin
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

D E C I Z I E

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Drelea Cristina, reprezentată de avocatul Polivenco Victor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Drelea Cristina împotriva lui Drelea Igor, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Sîngerei cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care are grijă de copilul care nu a atins vârsta de 3 ani,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 iunie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de Drelea Cristina, s-a admis apelul declarat de Drelea Igor și s-a modificat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 11 noiembrie 2019,

c o n s t a t ă:

La 23 august 2019, Drelea Cristina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Drelea Igor, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Sîngerei cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care are grijă de copilul care nu a atins vârsta de 3 ani.

În motivarea cererii, Drelea Cristina a menționat că la 12 august 2012, a încheiat căsătoria cu Drelea Igor.

De asemenea, a invocat că la XXXXX, s-a născut XXXXX, iar la XXXXX, s-a născut XXXXX.

Reclamanta a reiterat că relațiile cu pârțul au devenit ostile, motiv din care menținerea familiei nu este posibilă.

La fel, a specificat că pârțul nu manifestă grijă față de copii, nu participă la educarea și întreținerea acestora, astfel nu-și exercită obligațiile părintești.

Mai mult ca atât, copilul Drelea Artiom a fost diagnosticat cu XXXXX, fapt ce generează cheltuieli suplimentare.

Totodată, a invocat că se află în concediul de îngrijire a copilului XXXXX, iar deoarece este persoană neasigurată, beneficiază de indemnizație lunară în cuantum de 640 de lei.

Reclamanta a solicitat desfacerea căsătoriei cu Drelea Igor, determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX, cu mama, Drelea Cristina, încasarea de la Drelea Igor a pensiei pentru întreținerea copiilor minori XXXXX și XXXXX în sumă a câte 2 000 lei lunar, precum și încasarea de la Drelea Igor a sumei de 2 000 lei cu titlu de pensie pentru întreținerea soțului care are grijă de copilul care nu a atins vârsta de 3 ani.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 noiembrie 2019, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Drelea Cristina.

S-a desfășurat căsătoria încheiată între Drelea Igor și Drelea (Stînca) Cristina, încheiată la Oficiul Stare Civilă Stare Civilă Sîngerei, cu nr. 86.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori, XXXXX și XXXXX, cu mama, Drelea Cristina.

S-a încasat de la Drelea Igor în beneficiul Cristinei Drelea pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX și XXXXX câte 1 000 lei lunar pentru fiecare, începând cu 23 august 2019 până la atingerea de către fiecare copil a majoratului.

S-a încasat de la Drelea Igor în beneficiul Cristinei Drelea pensia de întreținere a soțului care îngrijește de copil până la vârsta de 3 ani în mărime de 1 000 lei lunar, până la atingerea de către copilul XXXXX, a vârstei de 3 ani.

În rest, pretențiile au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 iunie 2020, s-a respins apelul declarat de Drelea Cristina, s-a admis apelul declarat de Drelea Igor, s-a modificat hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 noiembrie 2019, prin micșorarea sumei pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXX de la 1 000 lei la 850 de lei lunar, prin micșorarea sumei pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXX de la 1 000 lunar la 400 lei lunar, prin micșorarea sumei pensiei de întreținere a soției Drelea Cristina de la 1 000 lei lunar la 500 lei lunar și a taxei de stat încasată de la Drelea Igor în beneficiul statului de la 1 220 de lei la 630 de lei.

În rest, hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 noiembrie 2019, a fost menținută.

La 08 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Drelea Cristina, reprezentată de avocatul Polivenco Victor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Recurenta Drelea Cristina, în motivarea recursului a invocat că instanța de apel a micșorat pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX în cuantumul minim calculat în limita minimului de existență prezentat de Biroul Național de Statistică,

astfel fiind eronat interpretate prevederile art. 27 alin. (1) din Convenția pentru Drepturile Copilului, care stabilește dreptul fiecărui copil la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

La fel, a menționat că instanța de apel nu a dat apreciere probelor și motivelor invocate în cererea de apel cu privire la faptul că copilul XXXXX frecventează grădinița, fiind supus tratamentului medicamentos și internat periodic pentru tratament în secția de zi a XXXXX.

Totodată, a specificat asupra contradictorialității între datele statistice și cuantumul pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXX, or conform decizie instanței de apel a fost stabilit coșul minim în valoare de 1 686,30 de lei pentru un copil cu vârsta de 1-6 ani, în mediul rural, însă instanța a dispus încasarea de la Drelea Igor a sumei de 400 lei cu titlu de pensie pentru întreținerea copilului XXXXX.

De asemenea, recurenta a susținut că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că Drelea Igor este plecat la muncă peste hotarele țării.

În consecință, recurenta a invocat interpretarea eronată de către instanța de apel a prevederilor art. 82 alin. (2) lit. c) și art. 83 lit. a) din Codul familiei, precum și faptul că nu a dat apreciere probelor anexate.

La 18 iulie 2020, instanța de recurs a expedit în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Sîngerei conform avizelor de recepție la data de 21 iulie 2020 (f.d. 131-132), iar plicul expedit în adresa lui Drelea Igor a fost restituit în adresa instanței de recurs cu mențiunea ”nereclamat” (f.d. 133-134).

La 14 august 2020, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți a depus referință la recursul declarat de Drelea Cristina, prin care a propus instanței de recurs să admită recursul.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 11 iunie 2020, iar la 29 iunie 2020, recurenta a recepționat decizia motivată a instanței de apel, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 115).

Astfel recursul declarat de Drelea Cristina, reprezentată de avocatul Polivenco Victor la data de 08 iulie 2020, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 septembrie 2020, recursul declarat de către Drelea Cristina, reprezentată de avocatul Polivenco Victor a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Drelea Cristina, reprezentată de avocatul Polivenco Victor din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

S-a stabilit că Drelea Cristina a sesizat instanța de judecată cu acțiune împotriva lui Drelea Igor cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care are grijă de copilul care nu a atins vârsta de 3 ani.

Prin hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central din 11 noiembrie 2019, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Drelea Cristina.

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Drelea Igor și Drelea (Stînca) Cristina, încheiată la Oficiul Stare Civilă Stare Civilă Sîngerei, cu nr. 86.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori, XXXXX și XXXXX, cu mama, Drelea Cristina.

S-a încasat de la Drelea Igor în beneficiul Cristinei Drelea pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX și XXXXX câte 1 000 lei lunar pentru fiecare, începând cu 23 august 2019 până la atingerea de către fiecare copil a majoratului.

S-a încasat de la Drelea Igor în beneficiul Cristinei Drelea pensia de întreținere a soțului care îngrijește de copil până la vârsta de 3 ani în mărime de 1 000 lei lunar, până la atingerea de către copilul XXXXX, a vârstei de 3 ani.

În rest, pretențiile au fost respinse.

Hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel atât de Drelea Cristina, cât și de Drelea Igor în partea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care are grijă de copilul care nu a atins vârsta de 3 ani.

Astfel instanța de apel, examinând argumentele apelanților, a statuat asupra metodei de stabilire a cuantumului pensiei pentru întreținere a copiilor minori reieșind din informația Biroului Național de Statistică, din care rezultă că valoarea minimului de existență pentru anul 2019 pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 1-6 ani în mediul rural constituie 1 686,30 de lei, iar a copiilor cu vârsta între 7-17 ani este de 2 198,8 lei.

Deci, instanța de apel a reținut că deoarece părinții sunt obligați de a contribui în egală măsură la întreținerea copiilor minori, urmează să fie modificată hotărârea primei instanțe în partea ce ține de încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, XXXXX de la 1 000 lei lunar la 850 de lei lunar, iar pentru copilul minor XXXXX de la 1 000 lei lunar la 400 lei lunar, până la atingerea majoratului acestora.

La fel, instanța de apel a considerat necesar de a modifica hotărârea instanței de fond în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere a Cristinei Drelea de la 1 000 lei lunar la 500 lei lunar, având în vedere faptul că Drelea Igor nu este încadrat în câmpul muncii și nu are un venit stabil care ar satisface cuantumului încasat de prima instanță.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece a admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecării.

La caz, s-a stabilit că la 12 august 2012, a fost înregistrată căsătoria între Drelea Igor și Drelea Cristina, iar din căsătorie s-au născut copiii XXXXX și XXXXX.

Urmare a faptului că soții Drelea nu doresc păstrarea familiei, instanța de judecată a considerat necesar a desface căsătoria dintre aceștia, precum și stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, hotărârea nefiind contestată în această parte.

Pe parcursul examinării cauzei, la materialele cauzei nu au fost anexate înscrisuri care să ateste participarea lui Igor Drelea la întreținerea copiilor minori, iar de îngrijirea copiilor minori se ocupă mama, Drelea Cristina, care se află în concediu pentru îngrijirea copilului minor, XXXXX, fiind în imposibilitate de a activa în câmpul muncii.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Conform art. 74 din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

În conformitate cu art. 76 din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuanumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Colegiul reține că Drelea Igor, prin referința depusă la cererea de chemare în judecată, a susținut că nu este de acord să achite lunar pensie pentru întreținerea copiilor minori, în mărimea solicitată de reclamantă în cererea de chemare în judecată, invocând lipsa unui loc de muncă și situația financiară precară, fiind de acord să achite suma de 811,5 lei pentru întreținerea copilului XXXXX, suma de 356,9 lei pentru întreținerea copilului XXXXX, calculată pentru perioada 23 august

-26 septembrie 2019 și suma de 811,5 lei începând cu data de 26 septembrie 2019 (f.d. 37-38).

După cum rezultă din decizia contestată, instanța de apel a motivat modificarea cuantumului pensiei pentru întreținere și prin faptul că Drelea Igor nu este încadrat în câmpul muncii și nu are un venit stabil.

Or, urmează a se reține că starea materială a tatălui, care este obligat să-și întrețină copiii minori, nu este un factor esențial și primordial, deoarece acesta în orice circumstanțe este obligat să asigure întreținerea copilului, necesară pentru o dezvoltare normală a acestora.

Astfel la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, în orice caz, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

Totodată, din actele cauzei rezultă că intimatul este plecat peste hotarele țării (Marea Britanie), fapt confirmat prin procura eliberată de Secția Consulară a Ambasadei Republicii Moldova în regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, prin care Drelea Igor a împuternicit-o pe Ojovan Valentina cu dreptul de a-l reprezenta în instanțele de judecată, precum și cu dreptul de a angaja avocat în numele său (f.d. 14).

În acest sens, conform art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statuează că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul consideră că prima instanță corect a conchis că cuantumul pensiei de întreținere nu poate fi limitat doar la satisfacerea necesităților minime a copilului, or în toate cazurile este important de a asigura copilului condiții materiale necesare pentru o dezvoltare fizică și socială a acestuia.

În acest sens, instanța de recurs consideră afirmațiile lui Drelea Igor referitor la situația materială precară, ca fiind neîntemeiate, mai cu seamă reținând că copiii locuiesc cu mama care, la rândul ei suportă toate cheltuielile în acest sens.

Mai mult ca atât, prin certificatul eliberat de Centrul de Plasament temporar și reabilitare pentru copii, se atestă faptul că copilul XXXXX a fost diagnosticat XXXXX, fapt ce generează suportarea de cheltuieli suplimentare pentru întreținerea acestuia.

Prin urmare, Colegiul constată că prima instanță corect a concluzionat referitor la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de 1 000 de lei lunar pentru fiecare copil, sumă care nu este una exagerată, mai mult ținând cont de toate

cheltuielile financiare necesare pentru întreținerea unui copil minor, încasarea pensiei de întreținere într-o sumă mai mică va leza substanțial interesele copiilor minori, ori în orice situație drepturile copilului prevalează (art. 3 alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului).

Astfel încasarea pensiei de întreținere în mărime de 1000 lei lunar pentru fiecare copil, este una rațională și proporțională cheltuielilor pentru întreținerea copiilor, suma respectivă având drept scop asigurarea unui nivel de trai decent pentru copii și condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea acestora.

Referitor la încasarea pensiei de întreținere a soției Drelea Cristina, Colegiul reține că în temeiul art. 83 lit. b) din Codul familiei, dreptul de a pretinde întreținere de la fostul soț pe cale judecătorească îl are fostul soț, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după nașterea acestuia.

Din ancheta socială de evaluare inițială, rezultă că Drelea Cristina nu dispune de un venit propriu, iar venitul familiei Drelea Dristina, în componența părinților Stînca Vasile, Stînca Domnica și copiilor minori XXXXX și XXXXX este constituit din suma salariului în calitate de vânzător în propriul magazin a familiei Stînca (f.d. 29-30).

Cele menționate în ancheta de evaluare nu au fost combătute prin probe concludente de către intimat, prin urmare instanța de apel eronat a reținut ca temei de modificare a pensiei de întreținere a soției până la atingerea de către copilul minor a vârstei de 3 ani, faptul că Drelea Igor nu este încadrat în câmpul muncii și nu are un venit stabil, care ar satisface cuantumul încasat de instanța de fond.

Or, în cazul soției care îngrijește copilul comun până la vârsta de 3 ani, potențialul ei de a munci se micșorează, sau chiar duce și la imposibilitatea totală de a munci, ceea ce atrage după sine lipsa mijloacelor necesare întreținerii.

Mai cu seamă că după nașterea copilului apare necesitatea cheltuielilor adăugătoare, cum ar fi: hrană, îmbrăcăminte specială, odihnă, proceduri speciale etc, aceste cheltuieli urmând să fie suportate de ambii soți.

Prin prisma normei citate, instanța de recurs consideră întemeiate concluziile primei instanțe de încasare a sumei de 1 000 lei lunar cu titlu de pensie de întreținere a soțului (Drelea Cristina) care are grijă de copilul care nu a atins vârsta de 3 ani, la caz a copilului XXXXX, apreciind ca nejustificat argumentul intimatului precum că această cerință este neîntemeiată, în cazul în care acesta în virtutea legii datorează întreținere soției în perioada în care aceasta îngrijește de copilul comun.

În aceste împrejurări, Colegiul conchide că rezultând din specificul acțiunii, prima instanță, corect a aplica legea materială ce guvernează raportul juridic litigios.

Reieșind din cele relatate, Colegiul consideră eronată concluzia instanței de apel privind modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a soțului care îngrijește de copilul minor, prin micșorarea acestuia.

Din considerentele relatate și având în vedere faptul că verificarea suplimentară a unor dovezi nu este necesară, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Drelea Cristina, reprezentată de avocatul Polivenco Victor, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Drelea Cristina, reprezentată de avocatul Polivenco Victor.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 11 iunie 2020 și se menține hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central din 11 noiembrie 2019, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Drelea Cristina împotriva lui Drelea Igor, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Sîngerei cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care are grijă de copilul care nu a atins vârsta de 3 ani.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari